

ARCHIV MĚSTA ÚSTÍ NAD LABEM

VIKARIÁT ŘEHLOVICE

1735 – 1916

Inventář číslo AP 57/2

NAD 149

Vlastník fondu: Biskupství litoměřické

Jan Bouček a František Cvrk

Ústí nad Labem 1973

Schvalovací doložka

Schvaluji níže uvedený inventář: AP 57/2.
Ústí nad Labem, dne 30. 12. 1973

Jan Bouček

ředitel Okresního archivu Ústí nad Labem

Vikariát Řehlovice

Časový rozsah: 1735 – 1916

Inventární jednotky: 5

Evidenční jednotky: 9

Rozsah: 1,1 bm

Stav ke dni: 30. 12. 1973

Fond upořádal: Jan Bouček a František Cvrk

Úvod napsal: Jan Bouček a Ivan Martinovský

Inventář schválil: Jan Bouček

Počet stran: 8

Ú v o d .

Vyšší církevní organizace na území okresu Ústí n.L.

Území nynějšího okresu Ústí n.L. patřilo s hlediska církevní správy původně, t.j. v době předhusitské do archidiaconátu Bílina a v něm do děkanátu Ústí n.L., kam patřily roku 1384 následující předhusitské plebánie: Ústí n.L., Trmice, Chabařovice, Velké /České/ Chvojno, Svádov, Řehlovice, Roudníky, Valtířov, Borzánky, Chlumeč, Tuchomyšl, Všebořice, Skorotice, Mojžíř, Arnultovice, Žežice, Bukov, Petrovice, Libouchec, Lipová, Čermná, Luční /Německé/ Chvojno, Nakléřov a Předlice /a dále obce-plebánie, které jsou mimo dnešní území okresu Ústí n.L. - Krupka, Rтынě, Modlany, Žím, Bořislav, Jílové, Koleč, Růzbělesy, Kr. Studenec, Habartice/. Mimo to do tohoto děkanátu patřilo i 8 plebání na území dnešního Saska. Některé z těchto předhusitských plebání trvají dosud, některá po třicetileté válce byly připojeny k jiným a několik jich zcela zaniklo.

Plebánie Stebno, Proboštov a Zubrnice patřily do děkanátu Litoměřice a archidiaconátu Litoměřice.

Tato organizace zůstala v platnosti až do r.1630, kdy za kardinála Harracha byla nahrazena organizací vikariátů. Názvy vikariátů se měnily vždy podle sídla vikariátu, i když vikariáty zůstávaly na svém území poměrně dosti stabilní s výjimkou vzniku nových diecézí a nových vikariátů.

První přesnou zprávu máme pro naše území až k roku 1650, ještě před zřízením diecése litoměřické. Tehdy na našem území existovaly pouze fary : Ústí n.L., Český Bukov, Řehlovice, Chabařovice, Chlumeč, Zubrnice, Svádov a Libouchec /a Habartice/.

Po vzniku litoměřické diecése, zahrnující pouze býv. litoměřický kraj, byly vytvořeny jen dva vikariáty a sice na levém břehu Labe se sídlem v Litoměřicích a na pravém se sídlem v Ústí n.L.

Roku 1659 patřila většina našeho území do vikariátu Žežice /Ústí n.L./ Byly to tyto fary: Ústí n.L., Trmice, Řehlovice,

II.

Chlumeck, Krásný Les, Žežice, Libouchec, Všebořice, Roudníky. Roku 1690 je už většina far opět obsazena a dostáváme následující obraz vikariátu Ústí n.L.: Ústí n.L., Trmice, Skorotice, Řehlovice, Chlumeck, Krásný Les, Svádov, Žežice a Libouchec - celkem 9 far a dalších 8 mimo naše území. Do vikariátu Litoměřice patří Proboštov. Ostatní farnosti neexistovaly, nebo byly připojeny k uvedeným. To již bylo v diecési celkem 6 vikariátů. Po roce 1717 je již vikariátů 7.

Před velkými změnami v roce 1782 - 1794, kdy došlo ke změnám zvláště v souvislosti s josefínskými reformami a zvětšením diecése o kraje Zatec a Boleslav, byla na našem území následující organizace: /příklad uveden k rokům 1751 - 1765, kdy byl neměnný stav/:

Vikariát Chabařovice: Ústí n.L., Český Bukov, Velké Chvojno, Chlumeck, Skorotice, Chabařovice, Krásný Les, Žežice, Libouchec, Svádov, Řehlovice, Trmice /Habartice, Bohosudov, Krupka, Nebočady, Prackovice, Rozbělesy, Žím, Teplice - mimo naše území/ a vikariát Litoměřice - měl celkem 14 farností, z nichž na našem území byly dvě - Proboštov a Zubrnice.

Roku 1782 byla tato organizace: Vikariát Teplice: Ústí n.L., Trmice, Český Bukov, Velké Chvojno, Skorotice, Řehlovice, Chabařovice, Chlumeck, Krásný Les, Svádov, Žežice, Libouchec /Habartice, Bohosudov/. Do vikariátu Litoměřice patřily fary Proboštov a Zubrnice.

Roku 1785 má diecése již 17 vikariátů a organizace se změnila takto: Vikariát Teplice: Ústí n.L., Trmice, Český Bukov, Velké Chvojno, Skorotice, Řehlovice, Chabařovice, Chlumeck, Krásný Les, Svádov, Žežice - celkem 13 far. Vikariát Kravaře /Litoměřice/: fary Proboštov a Zubrnice.

Roku 1790 bylo již vikariátů 22 /od r.1789/ a jsou to: Vikariát Ústí n.L.: Ústí n.L., Trmice, Český Bukov, Velké Chvojno, Skorotice, Řehlovice, Mojžíř, Nakléřov, Petrovice, Krásný Les, Svádov, Stebno, Žežice, Libouchec, Tisá - celkem 19 far. Vikariát Teplice: Chabařovice, Chlumeck, /Habartice, Bohosudov, Modlany/. Vikariát Ústěck: Zubrnice. Vikariát Litoměřice: Proboštov.

Roku 1794 došlo k další reorganizaci, kdy bylo již 24 vikariátů. Tato organizace se pak udržela až do r.1950 s výjimkou

III.

toho kdy došlo buď k přeřazení jednotlivých far z jednoho do druhého vikariátu, vzniku nových far /např. Nakléřova/ a nových vikariátů, např. r. 1912 Děčín.

Stav k roku 1794, kdy bylo celkem 24 vikariátů: Vikariát Ústí n. L.: Ústí n. L., Trmice, Český Bukov, Skorotice, Mojžíř, Svádov, Stebno, Žežice, Libouchec, Tisá, celkem 10 far. Připojeny sem byly z vikariátu Česká Kamenice farnosti Děčín, Nebočady, Těchlovice - 3 fary, ale naopak bylo odpojeno 5 far k vikariátu Teplice, takže tento měl r. 1794 celkem 13 far. Vikariát Teplice: Totéž jako roku 1790, ale připojeny sem z vikariátu Ústí n. L.: Velké Chvojno, Řehlovice, Krásný Les, Petrovice, Nakléřov - celkem 5 far, takže tento vikariát měl z našeho území celkem 10 far. Fara Zubrnice byla r. 1794 přefařena z vikariátu Ústí k vikariátu Litoměřice.

Jako typické uvádíme rozdělení z roku 1870:

Vikariát Ústí n. L.: Ústí n. L., Trmice, Český Bukov, Skorotice, Mojžíř, Svádov, Stebno, Žežice, Libouchec, Tisá - 10 far z našeho území, ale celkový rozsah 20 far. Vikariát Teplice: Velké Chvojno, Řehlovice, Chabařovice, Chlumeč, Čermná, Bohosudov, Nakléřov, Petrovice, Krásný Les /Habartice, Modlany/ - celkem 11 far z našeho území, celkem však 19 far. Vikariát Litoměřice: Zubrnice, Proboštov - 2 farnosti - celkem však 15 far.

Změna nastala k 1. 10. 1912, kdy byl vytvořen nový vikariát Děčín, který převzal z vikariátu Ústí n. L. následující farnosti: Děčín, Bělá, Podmokly, Rozbělesy, Jílové, Libouchec, Neštěmice, Dolní Žleb, Javory, Roztoky, Těchlovice, Tisá - celkem 11 farností. V novém vikariátu Děčín bylo ovšem dohromady 16 farností, protože další byly převzaty z území mimo nynější okres Ústí n. L.

Zmenšený vikariát Ústí n. L. byl naopak posílen k 1. 10. 1912 tím, že převzal 2 farnosti z vikariátu Teplice a sice Chabařovice a Řehlovice.

Nový stav, který trval až do r. 1950 lze postihnout ze soupisu z roku 1941: Vikariát Ústí n. L.: Ústí n. L., Předlice, Krásné Březno, Střekov, Trmice, Český Bukov, Skorotice, Řehlovice, Chabařovice, Čermná, Mojžíř, Svádov, Stebno, Žežice - celkem 14 far. Vikariát Teplice: Velké Chvojno, Chlumeč, Nakléřov, Petrovice, Krásný Les /Habartice, Bohosudov, Modlany - celkem 8 far,

celý vikariát má 19 far. Vikariát Litoměřice: Proboštov, Zubrnice - 2 fary, celý vikariát má 20 far. Vikariát Děčín: Libouchec, Tisá - 2 fary, celý vikariát má 16 far.

Pokud se v tomto přehledu neuvádějí některé farnosti, je to proto, že v té či oné době neexistovaly, byly zřízeny později /např. Střekov 1904, Předlice 1910 atd./, nebo byly připojeny jako filiální, či komendátní do některé z uvedených farností.

2. Archivní charakteristika fondů.

To co bylo řečeno o písemnostech vikariátu Ústí n.L., platí v daleko větší míře pro vikariát Řehlovice/Teplice - Řehlovice byly v době, z které spisy pocházejí, sídlem vikáře/. Nedochovaly se žádné úřední knihy. Ze spisové části tohoto fondu se dochovaly především spisy týkající se školských záležitostí. Ostatní spisy jsou ~~jsou~~ dochovány pouze v nepatrných zlomcích. Je též zajímavé, že se dochovaly pouze spisy té části řehlovického /teplického/ vikariátu, která se stala po r.1850 součástí politického okresu Ústí n.L. Při vnitřní skartaci byla vyřazena nepatrná část spisového materiálu, především prázdné formuláře. Ostatní písemnosti byly uspořádány podle metodických pravidel. Tento fond přišel do okresního archivu, stejně jako písemnosti vikariátu Ústí n.L. v r.1939/40. Obsahuje 9 kartonů.

3. Stručný rozbor obsahu fondu.

Nejcennějším studijním materiálem tohoto fondu jsou spisy týkající se školních záležitostí z let 1833 - 1873. Právě na tomto materiálu lze posoudit vysokou ~~je~~ hodnotu jakou mohl mít tento fond, kdyby se byl dochoval celý. V uvedených spisech jsou zachyceny dějiny školství v západní části okresu a to do všech podrobností. Ostatní materiál je, vzhledem ke své torsovitosti málo zajímavý.

4. Záznam o vypracování inventářů.

Fondy byly zpracovány v listopadu a prosinci 1973 pracovníky okresního archivu Janem Boučkem a Františkem Cvrkem. Úvod napsali Ing. Ivan Martinovský a Jan Bouček. Čistopisy těchto inventářů vypracoval Jan Bouček. Při skartaci vyřazeno 0,5 bm materiálu.

Ústí nad Labem, 30.1.1973

I. Knihy

a) knihy hospodářské a účetní

6	Kniha kostelních účtů kaple v Brozánkách (Filiaalkirche Prosanken)	1816 – 1939	
---	--	-------------	--

II. Spisy

a) normálie a korespondence

1	Korespondence s konzistoří	1827 – 1916	KT 1
---	----------------------------	-------------	------

b) duchovní správa

2	Školní záležitosti	1839 – 1843	KT 1
2	Školní záležitosti	1840 – 1842	KT 1
2	Školní záležitosti	1833 – 1838	KT 2
2	Školní záležitosti	1833 – 1842	KT 3
2	Školní záležitosti	1833 – 1857	KT 4
2	Školní záležitosti	1838 – 1850	KT 5
2	Školní záležitosti	1848 – 1868	KT 6
2	Školní záležitosti – školní rady	1834 – 1873	KT 7
2	Školní záležitosti podle jednotlivých far:		KT 8
	Krásný Les	1850 – 1867	
	Modlany	1850 – 1868	
	Velké Chvojno	1848 – 1868	
	Chabařovice	1849 – 1868	
	Bohosudov	1851 – 1853	
	Nakléřov	1848 – 1867	
	Chlumec	1849 – 1866	
2	Školní záležitosti podle jednotlivých far:		KT 9
	Habartice – Větrov	1860 – 1868	
	Řehlovice	1850 – 1868	
	Petrovice	1848 – 1867	

c) matriční záležitosti

3	Povolení sňatků, sňatky	1806 – 1861	KT 9
3	Ohledací listy	1865 – 1869	KT 9
3	Matriční různé	1808 – 1877	KT 9

d) hospodářská agenda

4	Desátky	1770 – 1841	KT 9
4	Nadace	1735 – 1797	KT 9

e) různé

5	Spolkové záležitosti	1911	KT 9
5	Různé, česká kázání	1836 – 1916	KT 9